

ESKOLA JAZARPENeko KASU BAT DAGOENEAN IKASTETXEETAN EGIN BEHARREKO JARDUERAK

1. USTEZKO JAZARPEN KASUEN INGURUKO ESKAEREN HARIRA EGIN BEHARREKO ESKU HARTZEAK. Informazio eta jarduera garrantzitsuenen laburpena.

Protokoloaren izaera

Oinarrizkoa eta nahitaez bete beharrekoa da unibertsitatez kanpoko EAeko ikastetxe guztietan.

Noiz ekin behar zaie jarduerari?

- Ikastetxeak eskola-jazarpenerako jokabideak ikusi dituen kasu guztietan, ikasle edo familiaren batek hala adierazitakoan edo poliziaren aurrean, epaitegian jarritako salaketa bat edo Arartekoarenean jarritako kexa bat dagoenean.
- Hezkuntzako Ikuskaritzak eskatzen duenean.

Ikuspegi praktikotik begiratuta, 0 ERANSKINA (Familiarekin eginiko bileraren akta) eta I. ERANSKINA (Ikastetxeko bileraren akta) beti bete behar izatea dakar.

Noiz abiarazi behar da Protokoloa?

- **Hezkuntza-taldeak** eginiko bilerako ondorioek –I. ERANSKINean jasotzen direnak– jazarpena badela adierazteko zantzuak badirela adierazten dutenean edo jazarpena badagoen edo ez zalantzak daudenean.
(Jazarpenik ez dagoela zalantzarik gabe ziurta daitekeenean bakarrik amaitu ahal izango dira jarduerak I. ERANSKINarekin, betiere, Hezkuntzako Ikuskaritzak horretarako baimena ematen badu. Kasu horietan, I. ERANSKINean zehatz justifikatu beharko ditu ikastetxeak gaiaren inguruan ateratako ondorioak.
- Hezkuntzako Ikuskaritzak eskatzen duenean, beti.

201/2008 Dekretuko jokabideak zuzentzeko prozedura.

- Ikastetxeko zuzendaritzak erabakiko du beti jokabideak zuzentzeko prozedura abiaraztea, 201/2008 Dekretuan ezarritakoa betez.

Urratsak	Deskribapena	Jarri arreta hauei...	Sustatu	Saiatu hauek saihesten...	Dokumentuak eta bestelakoak
1	<p>Eskola-jazarpena izan daitezkeen jokabideak behatzea; baita eskola-jazarpena egotearen zantzu izan daitezkeen ere.</p> <p>Jazarpenekoa izan daitezkeen egoeraren berri ematea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Irainak, erasoak, ikaskide bati burla egitea, ikaskidea irriarri uztea, txantxak eta abar. - Umore-aldaketak, tristura, somatizazioak, bakardadea, uzurtzea, errendimendu akademikoa okertzea, eskolara ez joatea eta abar. - Kontuzko espazioak / uneak: patioak, korridoreak, komunak, gela-aldaketak, jangela, eskola-garraioa, sarrera-irteerak ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Sentsibilizazioa jazarpenari edo tratu desagokiari lotutako keinu eta jokabideen aurrean. - Gainerako irakasleei komunikatzea. - Esperientzia handiagoa dutenei laguntza eskatzea jardueren inguruko zalantzak edo segurtasun-gabeziak daudenean. 	<ul style="list-style-type: none"> - Jazarpena zuzenean erraz ikusten dela sinestea. - Garrantzirik ez ematea ohiko bihurtutako jokabide desagokiei (irainak, erasoak, etab.). - Lankideekiko komunikazio-gabezia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zenbait espazio eta unetan behaketak egiteko <i>ex profeso</i> sortutako erregistro-orriak. - Harremanen eta elkarbizitzaren diagnostikoa egiteko tresnak (probertzioa / prebentzioa). - Detekzioarako adierazleak.
2	<p>0 eta I. ERANSKINAK</p> <p>Zuzendariari eta zuzendaritza-taldeari jakinaraztea.</p> <p>Lehen bilera. Protokoloa abian jarri edo ez erabakitzea.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Behatutakoen jatorria ikastetxean dagoenean egin beharreko jarduerak, Ertzaintzarenean jarritako salaketa batean, sendagilearen txostena eta abar. - Esku-hartzeko eskaeraren jatorria familian dagoenean egin beharreko jarduerak. - I. ERANSKINA egiteko irakasleen bilera egiteko epea: 5 eskola-egun. - Erabakia A txostena egitera daraman Protokoloa abiaraztearen inguruan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ustezko jazarpenaren inguruan eskuragarri dauden datu guztiak biltzea. - Erreferentziazko ikuskatzailearekin eta Berritzeguneko aholkulariarekin berehala harremanetan jartzea. - Urgentziazko neurriak berehala hartzea (ustezko jazarria, erasotzaileak, ikusleak, familiak). - Ebidentziak jasotzen hastea (behaketa sistematikoak irakasleek eta beste batzuk) jazarpenik baden edo ez erabakitzeko. - Diskrezioa jardueretan. - Kasu bakoitzari egokitutako esku-hartzeak 	<ul style="list-style-type: none"> - Umeen gauzak, umeen jolasak eta abar direla pentsatzea. Gertatutakoak hutsaltzea. - Urgentziazko neurriak ez hartzea. - I. ERANSKINA garaiz ez egitea. - Familiaren eskaerari garrantzia kentzea. - Familiak kontatutako gertaeren bertsioa eztabaidatzea edo zalantzan jartzea. - Diskrezio edo zuhurtzia faltagatik egoera larriagotzea, behar bezalako garrantzirik ez ematea eta abar. 	<ul style="list-style-type: none"> - 0 ERANSKINA (Familiak kontatutako gertaerak hitzez hitz jasotzea, eta egoerak, uneak, inplikaturako ikasleak, gertaerak eta abar zehatz jasotzen saiatzea. / Berehala aplikatzeko urgentziazko neurriak jasotzea). Familiak eta ikastetxeko zuzendariak sinatuko dute. - I. ERANSKINA (Hasierako eskaerako datuak egiaztatzea / Protokoloa abiaraztearen inguruko erabakia). - DDD: 201/2008 Dekretuko jokabideak zuzentzeko prozedura abiarazteko erabakia

Urratsak	Deskribapena	Jarri arreta hauei...	Sustatu	Saiatu hauek saihesten...	Dokumentuak eta bestelakoak
3	A TXOSTENA Informazioa jasotzea eta aztertzea. Urgentziako neurriak hartzea. Lehen komunikazioa familiei.	Ebidentziak zenbait iturritatik (irakasleak, jantokiko langileak, ikasleak, etab.) eta zenbait prozeduraren bidez jakinarazitako gertaeren inguruan, ea eskola-jazarpenik baden eta balego, ea zer larritasun duen zehazteko.	<ul style="list-style-type: none"> - Diskrezioa jardueretan. - Langile guztien esku-hartzeak behar bezala kudeatzea. - Kasu bakoitzari egokitutako esku-hartzeak. - Iturri eta baliabide bat baino gehiago erabiltzea eta horiek <u>triangelatzea</u>. - Gelan esku-hartzeen plangintza egiten hastea, egoera leheneratzeko. 	<ul style="list-style-type: none"> -Indiskrezioagatik, behar bezalako arreta ez eskaintzeagatik eta abarregatik egoera larriagotzea. - Informazioa jasotzeko zenbait tresna bereizi gabe eta desegoki erabiltzea. - Esku-hartzeak desegoki kudeatzea (Bilerak familiekin, ikasleekin eta tutoretzetan). 	A TXOSTENA (Jazarpena badela zehazteko, datu eta ebidentzia egiaztagarri eta objektibagarrietan oinarritzea /Lehen hartutako neurriez gain, jarraitutasuneko urgentziako neurriak hartzea). - DDD : erabakia jokabidearen zuzenketaren inguruan, Prozedura Zuzentzailearen arabera doituta.
4	A TXOSTENA Hezkuntzako Ikuskaritzara bidaltzea	- Txostena egiteko eta Hezkuntzako Ikuskaritzara bidaltzeko epea (15 lanegun gertaeren berri dagoenetik zenbatzen hasita).	<ul style="list-style-type: none"> - Txostena zuzen betetzea, bai sakoneko gaietan, bai formari lotutakoetan. - Ikuskaritzaren edo Berritzeguneen aholkularitza. 		A TXOSTENA : ikastetxeak zigilua eta sinadura jarri behar dizkio. Irteerako erregistroa Ikuskaritzara bidaltzeko. -Detekziorako adierazleak.
5	EZ da onduzotatu eskola-jazarpenaren ebidentziarik: kasuaren araberako hezkuntza-tratamendua.	- Kasu bakoitzerako egokiak diren heziketa-neurriak hartzea. A TXOSTENean jasota egon behar dute.	<ul style="list-style-type: none"> - Elkarbizitza positiboko elementu egokiak lantzea. - Jazarpenaren Aurkako Planetik etorritako prestakuntza ikastetxearen eskariz. 	- Neurririk ez hartzea, "jazarpenik ez dagoelako".	
6 eta 7	B TXOSTENA BAI , aurkitu dira eskola-jazarpenaren ebidentziak: prozedura espezifiko a eta B TXOSTENA egitea.	<ul style="list-style-type: none"> - Jazarpen-egoeraren jarraipena eta hari buruzko informazioa osatzea edo beharrezkoa balitz, datu berriak jasotzea. - Taldeko - gelako egoera leheneratzeko Jarduera Plana zehaztea. - Bilerak familiekin. - Erabaki egokiak hartzea biktima/erasotzaile/ ikusleekin. - Jarraipena egiteko neurriak ezartzea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Heziketa-neurriak ikasle guztiekin. - Hartutako neurriak egokiak diren edo ez jakiteko ebaluazioa. - Jazarpenaren Aurkako Planetik eratorritako prestakuntza (nahitaezkoa). 	<ul style="list-style-type: none"> - Zigorrean eta erruztatzean oinarritutako neurriak. - Konfidentzialtasun-falta. - Jazarpen-egoera ez dela berriro gertatuko uste izatea. 	B TXOSTENA : Jazarpena badago bakarrik beteko da.

BIZIKASI EKIMENA

Urratsak	Deskribapena	Jarri arreta hauei...	Sustatu	Saiatu hauek saihesten...	Dokumentuak eta bestelakoak
8	B TXOSTENA Hezkuntzako Ikuskaritzara bidaltzea.	- Kasu guztietan igorriko da Hezkuntzako Ikuskaritzara, A TXOSTENA igortzen denetik zenbatzen hasita, 22 eskola-eguneko epean .	- Txostena zuzen betetzea , bai sakoneko gaietan, bai, forman. - Ikuskaritzaren edo Berritzeguneen aholkularitza		B TXOSTENA : ikastetxeak zigilatu eta sinatu behar du. Irteerako erregistroa Ikuskaritzara bidaltzeko.
9	Beste instantzia batzuetara ere komunikazioak , hala badagokio..	- Jazarpenik badagoen edo ez kontuan hartu gabe, larritasun handiko kasuetan edo delitu-zantzuak daudenetan, Fiskaltzari 201/2008 Dekretuaren 75. artikulua arabera emango zaio egoeraren berri.			
10	Kasuaren amaiera .	- Ikastetxeko zuzendaritzak idatziz jakinaraziko dio erreferentziazko ikuskariari, egoera behar bezala bideratu dela ikusten duenean	- Egoera bideratuta egon arren, egin kasuaren jarraipena , beharrezko irizten denean.		Ikastetxeko zuzendaritzak kasuari jarraipena egiteko txantiloia.

Esku-hartzeko eskaera egiten denetik, arreta berezia eskaini behar zaie egoera hauei:

Harremana familiekin

- Esku-hartzeko eskaera egiten duten familia guztiei ahalik eta arreta onena eskaini behar zaie. Aurkeztutako eskaerari dagokion kasua, azkenean, ez dela jazarpen-kasu bat ondorioztatzen bada ere, eskaera egiten duten familiek arreta eta haien seme-alaba ikastetxean babestuta eta seguru egongo dela jakitearen segurtasuna merezi dute.
- Gaia oso serio hartu dela jakiteak lasaitu egiten ditu familiak eta konfiantza ematen die. Garrantzitsua da familiekin ulerkor jokatzera eta inori errurik ez egozten saiatzea. Oso argi utzi behar da azken helburua haien seme-alaben ongizate eta garapen pertsonal, sozial eta moral egokia dela; baita seme-alabak jazarpen-egoeraren batean tartean egon badira ere.
- Familiekin egiten diren lehen komunikazioak kontu handiz planifikatu behar dira eta bilera bakoitzaren helburuak argi zehaztu behar dira. Elkarrizketetan parte hartzen duten solaskideen kopuruak txikia izan behar du.
- Familia bakoitzarekin bereiz lan egitea komeni da. Prozesuaren amaieran edo oso ondo oinarritutako arrazoiengatik bakarrik egin ahal izango da lan familia batekin baino gehiagorekin. Funtsezkoa da liskarrak saihestea.
- Bilera guztien akta egitea komeni da. Adierazi bileraren helburuak, bertaratutakoen izenak, ateratako ondorioak eta eginiko proposamenak.
- Familiei haien seme-alabaren egoeraren inguruan ematen zaien informazioetan, ez zaie inoiz beste ikasleei buruzko informaziorik emango.
- Zuzendariak jazarriaren eta erasotzailearen familiei deituko die. Ikusi gomendioak jardunbideei buruzko gidan.

Ikasleekin egin beharreko lana

1.- 0 ERANSKINA eta I. ERANSKINA egiten direneko uneen arteko aldia

- Zuzendaritzako eta irakasleen taldeak datuak eta ebidentziak bilduko ditu 0 ERANSKINean familiak emandako informazio zehatzetatik abiatuta, edota irakasleek, ikasleek eta abarrek emandako informazioetatik abiatuta.
- Funtsezkoa da ahalik eta diskrezio eta zuhurtzia handienarekin aritzea, ustezko jazarpena ez hedatzeko eta kontrolatik kanpoko egoerarik ez sortzeko. Talde-gela osoarekin zuzenean ez esku hartzea gomendatzen da, ezta ikasle-taldeekin ere. Hobe da ikasleekin banan-banan, modu espezifikoen esku hartzea. Hala ere, salbuespenak badaude: aurrez prestakuntza jasotako ikasleak badira eta horiekin talde txikietan lan egin badaiteke, edo jazarpen-egoera arina delako talde osoarekin esku har daitekeela erabakitzen bada.
- Askotariko estrategiak erabil daitezke datuak biltzeko: zuzeneko behaketa, inplikaturako ikasleak elkarrizketatzea (kasu honetan, oso garrantzitsua da elkarrizketaturako ikasleen adina, nork elkarrizketaturako dituen eta zer prozedura erabiliko den kontuan hartzea), autotxostenak eta abar. Beti da hobe asko inbaditzen duten metodoak baino gutxi inbaditzen dutenak erabiltzea; ohikoenak, eta ez ezohikoenak. Arduradun hezitzaileek ez diete ustezko erasotzaileei informazioa zer iturritatik jaso duten jakiteko aukera emango dieten daturik inoiz emango.

- Funtsezkoak dira ustez jazarpena jasaten ari den ikasleak babesteko neurriak: erreferentziarako heldu bat esleitzea, ustezko biktimari une oro lagun egingo dion ikasle bat edo batzuk (kasu horretan, prestakuntza espezifikoak izan behar dute ikasleek) eta abar. Ikaslearekin eta haren familiarekin adostuko dira neurri horiek.
- Ustez erasotzailea den ikasleari dagokionez, gisa honetako jokabideen harira jartzen diren neurriak hartu aurretik –mugak ekar ditzakete–, behar adina froga bildu behar da. Behin-behineko aldaketak egin daitezke taldean-gelan, mugak zenbait zerbitzuren erabileran (adibidez, jantokia, eskolaz kanpoko jarduerak...). Neurri horiek guztiak behin-behineko neurritzat har daitezke 201/2008 Dekretuaren 61. artikulua arabera, Dekretuko jokabideak zuzentzeko prozedura abiaraztea eskatzen dute.

2.- I. ERANSKINA eta A Txostena egiten diren uneen arteko aldia

- Jazarpena egon edo ez, ikastetxeak inplikaturako ikasle guztiekin egingo ditu heziketari lotutako jarduerak; baita erasotzaileekin ere.
- Jazarpena dagoela dioten behar adina ebidentzia biltzean, berehala eta anbiguotasunik gabe jokatu behar da erasotzailearekin eta haren familiarekin. Irmo eta anbiguotasunik gabe adierazi behar da jazarpen-jokabideak beti direla gaitzesgarriak eta ez dutela berriro gertatu behar. Mezu hori argi adierazi behar zaie ikasle horiei eta haien familiei, eta berehala.
- Era berean, adierazi behar zaie, ikastetxetik kanpoko jazarpen-jokabideak ere ez direla onargarriak eta ikastetxean gertatu balira bezala jokatuko dela (201/2008 Dekretuaren 50.1 artikulua).
- Jazarpena dagoenean, hasieran ez da komeni berdinen arteko adiskidetze- eta adostasun-neurririk hartzea. Harremanean dagoen disimetria eta biktimizazioa direla-eta, jazarriak diren ikasleak ez dira erasotzaileekin begirunean eta elkarrekiko adeitasunean oinarritutako harreman berri baten baldintzak adosteko moduan egoten. Pixka bat itxaron eta ikasleekin bereiz lan egin behar da, adiskidetzeak eta akordioak zentzu hezigarria izan dezaten.
- Kontuz egin behar da talde-gela osoarekin esku hartzeko moduaren eta unearen plangintza, bereziki jazarpena larria denean. Jazarpen-kasu larri bat dagoenean eta, ondorioz, elkarbizitzari kalte larria egiten dioten jokabideak daudelako neurri zuzentzaileak aplikatu behar direnean, komeni da talde-gelan egiten diren lehen jarduerak tutoreak ez egitea, baizik zuzendaritza-taldeko norbaitek edo beste irakasleren batek (Prozedura zuzentzaileko instruktoreak, etab.).